

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 10 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben később hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 Szombat utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszadásként
 vagy megöröszésre nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, október 31.

Allami költségvetés és szociális politika.

Csodálatos játéka a sorsnak, hogy a szociális politikának erős zászlóvivői éppen abból a pártból fejlődtek ki, a mely harminc esztendőn át folytonosan azt hirdette, hogy az állam intézményekkel ne avatkozzék be az egyéni gazdasági tevékenység támogatásába, ne akarja cselekvőleg irányítani a gazdasági fejlődést és többet bizzon az erők szabad versenyében, mint a kormányzás irányító és támogató működésében.

A kik emlékeznek arra, hogy igazán nagy fontosságú kérdéseknél milyen megerőltetésre volt ez a felfogás, szinte ámulva halgathatták Wekerle miniszterelnök pénzügyminiszter expozéját, melyben azt domborította ki, hogy az új korszak kormányzási politikájának gerince a szociális politika.

Nem rekriminálunk, de hálát adunk a Gondviselésnek, hogy a szóban levő fejlődést lehetővé tette. Bizonyos, hogy társadalmi és gazdasági életünknek igen sok ágában másképpen és jobban állnának, ha már két évtizeddel ezelőtt beállott volna ez a fordulat. Talán nem kellett volna végig szenvednünk a birtokos középosztályunkat pusztító betegséget, az

ingó tőke temérdek visszaélését és elháríthatjuk volna azokat a körülményeket, a melyek folytán ma közel két millió munkáskézzel szegényebbek vagyunk s e munkáskezek más ország termelő erejét gyarapítják. De azt hisszük, végképen még most sem késtünk el-

Nem lesz kis dolog gazdasági életünkbe visszaterelni a megcsökentett önbizalmat s jóindulatú reménykedést plántálni a százezreket nyugtalanító elkeseredés helyébe. Bizonyos, hogy nem kevesebb gondot kell fordítani a gazdasági fejlődés erkölcsi indítékaira, mint anyagi eszközeire. A mint hogy az is bizonyos, hogy bizalmatlan, tette nem kész elemekkel nagyon nehéz középpontilag irányított gazdasági akciókat sikerrel vezetni.

Nem hagyhattuk különös kiemelés nélkül, mert nem közönséges dolog, hogy a teiemes fiskális áldozatokkal járó szociális politikát egy pénzügyminiszter tüzi zászlajára, holott ahhoz vagyunk szokva, hogy olyan ügyekre, a melyeket befolyásos emberek vagy pártjérintélyek, pártérdekek nem sürgettek, az állam kasszája nagyon szűkmarkuan adott s a finanszminiszter rendkívül skrupulózus volt rendszerint, mikor nem gyorsabb és kézzelfoghatóbb eredményeket ígérő célokra kértek pénzt. A szociális politika éppen azoknak a millióknak szolgál, akik között sem társadalmi sem pártjérintélyek nin-

csenek, sőt akik között a jelen viszonyok mellett még szavazó is kevés van.

A mi politikai viszonyaink semmiféle más államéval nem hasonlíthatók össze. Nekünk, sajnos, nemcsak a saját érdekeinkkel kell számolnunk, hanem olyan befolyásokkal is, a melyek a magyar érdekeket régi uzus alapján is ellenséges szemmel nézik. E befolyásokat csak úgy tudjuk legyűrni, ha ugyszólván az egész nemzet sikra száll ellenük. Maga a kormány, bár nagy többségre támaszkodik a parlamentben, nem elég erős nálunk a nemzeti érdekek képviseletére. A nemzet nagy többségének nyilvánvaló támogatása szükséges, hogy nemzeti fejlődésünk vissza ne szoríttassék és a legfontosabbakat csak úgy érvényesíthetjük, hogy ha az ellenséges befolyások a tulnyomó erővel szemben a saját erejükben való bizalmat elvesztik. A szociális politika, amely a milliók, a tömegek szívébe állítja vissza a bizalmat, nálunk a kormányzás szempontjából is nagyon fontos. Láttuk, hogy az önző pártkeretekre támaszkodó kormányzás sokszor a mi bőrünkre alkudott meg az idegen befolyással és a megalakulást úgy tárta a nemzet elé, mint feltétlen szükségességet. A kormánynak éreznie kell, hogy a jogos érdekek feláldozása nem lehet szükségessé s ez álláspontját a nemzetre hivatkozva kell megvédelmeznie.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Lillácska.

Irtá: Mányiné- Prigl Olga.

A haja olyan volt, a hogy a két vastag fonaton a nap megcsillant, mintha ezüstös fehér-szőke aranyport hintettek volna rá. Kis Gretchen — arca üde, piros, mint a havasi rózsák s a szeme nagy barna, csodálkozó szem, a minő az özikéknek van, a mik a házuk körül szaladgáltak. Mert egy nagy erdő közepén lakott Lillácska, akár a mesebeli királykisasszonyok. Körül-körül a zengő fák, a beszédes nyár, a suttogó jávorfa, mintha csakugyan mesecország-ból kerültek volna oda és Lillácska elábrándozott rajtuk, mialatt sűrűn olvasta Marlittot, az ő mindannyiszor csunya leányaival és titokzatos szerelmes hőseivel.

Egyszer azután a hogy felpillantott s ez is úgy beleillett volna valami szép mesébe, — maga előtt látta, a kiről annyit álmodott ébren, a kire annyit gondolt csöndes holdvilágos éjszakán, a kit várt, maga se tudta honnan. Szép szál fiu volt, egyszerű vadászruhában s a

feje fölé támaszkodott, a míg jobb kezével megemelte kis tollas, zöld kalapját.

Lillácska felemelkedett ülőhelyéből, a könyv a földre esett, ő maga köténye rózsaszín fodráttal babrálta.

A férfi egy lépéssel közelebb ment hozzá s a kezét nyújtotta neki. A leány alig érintette, arca olyan piros volt, mint a láng.

— Hazamegyek, — mondta gépiesen.

A férfi lehajolt és fölvetette a könyvét.

— Tessék...

S az ujjai megint összeértek. A piros galagonya-bogyó mosolygott rajta, a száraz fű belekapaszkodott a batiszt ruhájába, a beszédes nyár, a suttogó jávorfa, valamennyi azt kérdezte tőle futtában:

— De hát mi bajod lett egyszerre édes kis Lilla?

A kuszó szeder átölelte lábait, de ő haragosan szétszakította a leveles indát s egy apró Katicza-bogarat, mely fölcsúszott a vállára, — kíméletlenül lesodort a tenyerével:

— Hazamegyek...

Tul, a kerek tisztáson állott a házuk. A taposott gyalogösvény ép oda vezetett. Lécke-

rités fogta körül, szép piros, sárga, meg rózsaszín mályva rózsák kandakáltak ki rajta a hosszú magas száron.

A verőcze nyitva volt s az egyik virágágy mellett két apró fiu játszott a homokban. A nagyobbik számára tette a mutató-ujját, a mint halkán mondta:

— Pszt, Lillácska, a mama beteg...

A kisebbik is felnézett erre. Olyan őzike-szeme volt, mint Lillának s aztán csöndesen paskolták megint a nedves homokot az apró, barna kezükkel.

— Szegény mama, — sóhajtott Lilla, a hogy a zihált, rekedt köhögés kihallatszott a szobából.

Benyitott hozzá lábujjhegyen. Kis mollfüggönyökkel volt beagatva az ablak, szélről, a hol nem érte be egészen, élés, sárga csikot vetett be a nap.

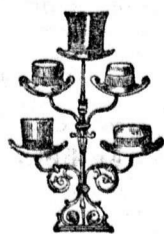
— Vedd le Lillácska a függönnyt, ugy szeretem a meleget mondta az asszony és sütkérezett benne. Csak a dívánra dőlt le ruhástól.

Lilla odabújt mellé, közel egészen. Két karjával átfogta az anyja nyakát arcát odaszor-

PFÄFF KÁLMÁN

ajánl megbízható minőségű kalap különlegességeket izléses új formákban

Szigoruan szabott árak mellett.

A nemzet, a milliók, a tömegek, készségesen vesznek részt a védelemben, ha a kormányban az ő érdekeiknek hajthatatlan képviselőit, a maguk dolgozó csoportjainak ugyyszólván elönmunkásait látják, akiknek nincs más érdeke, nincs más célja, mint a kormányzott milliók érdeke és a nemzeti boldogulás nagy célja.

A miniszterelnök költségvetési beszéde során bejelentette többek közt az adóreformot. E reform célja az, hogy a szegényebb néposztályok aránytalan terheiről könnyítsen. Ez a reform körülbelül husz esztendő óta huzódik. Az önző pártkormányzás nem is vihette dülőre, mert hiszen a kisemberek adóterheiről csak a nagyobbak terhelésével lehet segíteni. Már pedig az önző pártkormányzás a nagyobbak önzetlenebb felfogását nem igen fejleszti s nem teszi hajlandókká a közérdekű hozatalára azokat a köröket, amelyek a pártkormányzat szives támogatói s az adóreform által talán a legéresebben érintettek.

A kereskedelmi tárca munkásügyi akciója a gyárosokra jelentékeny terhet ró, tehát szintén olyan munka, a melyet csak olyan politikával lehet keresztülvinni, amely a nagy tömegek érdekeit kellően tudja méltányolni s akcióinál tovább néz, mint arra, hogy hatalmi cirkulusait egyesek kedveltensége ne zavarja.

A szociális politika térfoglalása mindenestre e két tárcánál a legjellemzőbb tünet; mert hiszen a földművelési tárcánál Darányi már régebben meghonosította. Azonban másképp néz ki a dolog, ha egy kabinetben ezt az irányt egy miniszter képviseli, aki sokszor csak nehezen tud kollegáival szemben boldogulni, mint akkor, ha ez az irány az egész

kabinetben uralkodó s a miniszterek igazán egységes és összhangzó politikát folytatnak a kormányzás minden ágában. Már maga az a körülmény, hogy pl. a szövetkezeti ügyet, amelyet a földművelésügyi miniszter fejleszt, kereskedelmi és pénzügyi kollégája nem igyekszik ellensúlyozni, sok jóval biztat. De még többel biztat az, hogy a kormányzás összes aprólékos dolgaiban egészségesebb és egészségesebb szellem vezet s a fejlődés nem fog egymást keresztező, vagy egymást rontó akciókkal bonyolítottatni.

Ezeket előrebocsajtva, annak a meggyőződésnek adunk kifejezést, hogy a szociális politika hamarosan át fogja alakítani a kormányzás egész belső ügyvitelét.

Az e politikával kapcsolatos tudnivalók elsajátítása eddig kevesek ambícióját csiklandozta a kormányzás hivatalos gépezetében. Nem vitt előbbre, nem biztosította a miniszterek tetszését, nem biztosította az uralkodó betolyások pártfogását. Ma másképp van a dolog. Idő kell hozzá, míg a változás hatása eljut a hivatalos gépezet minden kerekéig és küllőjéig, de azután a határozott állásfoglalás után, amit a kormány a költségvetés benyújtásakor nyilvánított, ezt az időt nem kell hosszúra taksálnunk.

Nyíltan kimondjuk egyébként, hogy véleményünk szerint az 1907-ik költségvetésben a szociális politikát igazán kiemelve látjuk. Úgy a kereskedelmi, mint a vallási és belügyi tárcánál észreveszünk a jóindulatot s a komoly törekvést a tömegek eddig lanyhán kezelt érdekeinek felkarolása tekintetében. Nem kerülte el figyelmünket az a haladás, a melyet a népoktatás, népművelés, az egyházi élet, a közegészségügy terén az új

költségvetés mutat. De ez még mind csak aprólékos első lépés, melynek fejlődését a jövőben és pedig számítva a megnyilvánuló szellemre, már bizton várjuk.

Darányi nagy lépésekkel halad már megkezdett útján. Sajnos, hogy haladása nem akadálytalan, mert bár utóda nem volt képes az általa kezdett politika kereteit lerombolni, a fejlődés elé egyes költségvetési tételek megnyirbálásával mégis gáncsokat vetett, a melyeket most megint csak Darányinak kellett elhárítani.

Az 1907. évi költségvetést még nem méltathatjuk a szerint, természetesen kivéve a földművelésügyi tárcát, hogy számszerűleg mennyit szán a szociális politika céljaira. Mert ebből a szempontból még minden tárcánál marad elég kívánni valónk. De fontosnak és biztatónak tartjuk azt a körülményt, hogy a régebbi tételek felhasználásánál is új szellem fogja vezetni a kormány embereit s ezáltal a régebbi tételek is a nagy erővel megindult szociális politikának fognak gyümölcsözni.

Protestáns hang a keresztény szociális kurzusról. Protestáns lapársaink részéről vajmi ritkán találkozunk, írja az Alkotmány, az objektivitással olyankor, midőn társadalmi akciónk megítéléséről van szó. Annál lobban örvendünk a néha-napján jelentkező fehér hullóknak. Amikor tehetjük, le is szögezzük, nem a magunk vigasztalására, hanem protestáns testvéreink felvilágosítására, annyiszor tapasztalt előítéleteik meggyöngítésére.

A múlt héten lefolyt székelyudvarhelyi keresztény szociális kurzust, melyen lapunk segédszerkesztője dr. Krüger Aladár is tartott előadást, a Katholikus Egyesületek Országos Szövetsége rendezte. Szokás szerint gyanakvó szemmel kísérte tehát lefolyását a helyi protestáns intelligencia. De miután meggyőződött a

ritotta annak a forró fejéhez s el kezdett sirni csöndesen.

— Nagyon szeretlek mama, nagyon . . .

A könyve hullott, csupa nedves lett tőle a ruhájok.

Simogatta az asszony végig végig a leány fehér homlokát a forró kezével.

— Szegény Lillácska! — Majd hozzá tette hirtelen: no, s mit tennél, ha meg találne halni?

Görcsösen felzokogott erre Lillácska, a kis keble csakugy pihegett belé. Alig tudta megvisszafordítani az anyja. Még a hogy lefeküdték este, álmában is egyre piszegett.

Pedig csak megtörtént, meg. Szép őszi napon, mikor piros volt a fa lombja s a levél zörögve hullott a száraz fűre. A dalos madár elhallgatott valamennyi, csak a két gerlice bugott a nagy tornyos kalitkában. Az orgona-bokor meg hajtogatta feléje az ágait, mintha csak mondta volna: ugy, ugy, siratgassátok ti is . . .

Zörgős gally kopogott olykor az ablakon. A két kis fiú a Lillácska fekete ruhájába kapaszkodott. Féltek.

— Halálmadár kopog az ablakon, — mondta a nagyobbik és megborzadt.

— Majd lelövi a papa, — vigasztalta a kicsi és a puskák felé mutogatott, melyek a falon voltak sorjában. De ő is közelebb húzódott a nénjéhez.

Csöndesen feküdt a hideg asszony a korpóban. Az a kis szenvedő vonás is elsimult arcán, a mi annyi szemrehányást tett az úrnak reggel, mikor odahajolt feléje a marcona ember s beszélgetett vele, a hideg asszonnyal: — Durva voltam hozzád, sokszor bántottalak . . .

Felelt az a kis szenvedő vonás:

— A türelem, a hallgatás, az a leány, az asszony sorsa . . .

— Nem szerettelek eléggé . . .

A hideg asszony mintha összébb szorította volna a szájszéleit:

— Tudtam . . .

Ráborult a marcona ember és úgy zokogta:

— Oh bocsáss meg nekem . . .

— És kisimult a szenvedő arc:

— Megbocsátok, mindig is megbocsátottam . . .

Szeliden mosolygott.

— Alszik, — mondta Lillácska a két kis

fiúnak, mikor fölemelte őket, hogy megcsókolják.

Odakint hullott, egyre hullott a sárga levél . . .

II.

Új levél nőtt a régi helyébe és a Lillácska szívében is oszlani kezdett a szomorúság. Első mosolygása csak olyan volt, mint az ibolya nyílása tavasszal, bártotalan, halovány, hogy vadrózsanyiláskor már ő maga is olyan volt, mint egy üde, piros virágszirom.

Ezt a hasonlatot különben a vadász mondta neki, a kivel csak összetalálkozott azután is, a jó Isten tudja miféle véletlenségből.

S már nem is félt úgy tőle. A kezét is meg merte simogatni, el is nézte sokszor, hogy milyen finom, fehér, mint a nagy uraké.

— Ki tudja, nem vagyok-e én valami elátkozott király Lillácska, — nevetett a vadász.

— Király, igen, mondta ábrándosan a leány és elpirult. Aztán a hosszú, vastag hajával átkötötte a férfi csuklóit. Fogolykirály! — és nevetett hozzá édesen, ártatlanul.

— Maga pedig Lillácska a legeslegszebb

Mindenkinek a saját érdeke a vétel!

Fekete Sas épületében levő fiók üzletem lebontása miatt rövid időn belül megszűnik. Az összes raktáron levő **divat, kelmék, selymek, fehérneműk, vásznak, szőnyegek, függönyök, paplanok**, valamint az összes **női és férfi divatcikkek** rendkívüli olcsó árak mellett adatnak el.

Czillér Imre fiók áruháza, Nagyváradon. Fekete Sas épületében.

A kis emberek jogi védelme.

Lehetetlen megindultság nélkül lépni a szabad székelyek szabad földjére. Dicsőséget másfélvezredes magyar dicsőséget hirdet itt minden. A hegyek tele várromokkal, a völgyek tele hadseregeknek sirjaival. Nagy időket, de nagy küzdelmeket is hirdet ott minden.

Ha ott a modern kor kutató tudása a multakat keresi, megbontja a sirokat, az ősököt hozzájuk méltó társaságban: fegyverek közt találja. Nemrég, messze török földön felásták Erdély és Magyarország fejedelmének, Thököly Imrének a tetemét. Nem kényes kertészvirág, üvegházi növény közt találták: büszke platánfák alatt pihent és az egyik fa éppen a fejedelem szívéből emelkedett fel gyökerével a föld felé. Mellette kard, fegyverek. Abban a küzdelmes világban fegyver volt az élet jelképe. Fegyver kellett az ellenség, fegyver a rablók ellen. Ezt beszél a sirok.

Hát ha 4—500 év múlva felbontják e kor gyermekeinek sirjait, mit fognak ott találni? Azt, ami a kort jellemzi: számlákat, adósleveleket, sommás végzéseket, csődleltárakat és két mankót: egy koldusbotot, meg egy vándorbotot.

Ma még küzdelmesebb az élet, mint volt hajdan. A régi jó idők emlegetése nem püsztá frázis. Csak hogy míg hajdan fel voltak fegyverkezve az emberek a támadások ellen, ma erről csak egy kis töredéknél lehet szó.

A rablólovagok, kik erdekben megállították a szegény embert és elvették a bundáját, ma is élnek, váraikból irodákba szállottak alá, ló helyett gyorsvonaton vagy karszéken ülnek s csak az a különbség, hogy míg hajdan a szegény embernek csak a bundáját vették el, ma leszedik az ingét is és elviszik ráadásul az egész erdőt is.

Ennek oka, hogy a törvény nemtudásával senki sem mentheti magát és mégis a törvény a kis embereknek hozzátérhetlen valami. Nem csoda, hiszen a Kuria sem tudja igen gyakran, mi a törvény? Csak azt tudja, hogy a törvényt mindenkinek kell tudnia. Így aztán aki a törvényt tudja, biztonságban ülhet, mint a pók a hálójában. Az apró legyeket biztosan megfogja.

Példát találni nem nehéz. Mikor a törvényt mindenkinek kell tudnia és mégis senki sem tudja. akkor egy-egy lelkiismeretlen vigéc fényes üzleteket köthet. Rendeltet a paraszttal varrógépet. Aláírhatja a rendelőlevelet két helyen: elől és hátul. Aztán a hátulsó aláírással ellátott szöveget leszakítja és az összeg teljes kifizetése után bepereli önállóan: mert az a szöveg egy kis váltó volt. Azt mondják, a róka arról csak egy bőrt lehet lehuzni? Igaz. De ha a róka veszi át a nyuzó szerepét, le tud az huzni akár két-három bőrt is.

A kereskedelmi törvény korlátlanul megengedi a tulajdonjog fentartása mellett kötött vételt. Ezt tudva, a vigéc elad a parasztnak egy jó drága cséplőgépet és fentartja a tulajdonjogot addig, míg a gép teljesen kifizetve nincs. Jön egy rossz év, a vevő nem tud fizetni, a gépet elveszti, perel, a perköltség telemészti

vagyonát és a cséplőgép egy derék magyar gazda egzisztenciáját törte pozdorjává. Az uzoratorvényről ma sincs fogalma a népnek. Egy-egy fufangos uzorás 15 százalékra dolgozhat ma is, csak alkalmas falut kell kikeresni. Mit falut! Hiszen négy éve Nagyváradon lepleztek le egy egyszerű szatócsot, aki 20 százalékig felment az uzora kamattal s ezt a kétlábú piócat is csak véletlenül leplezték le, különben ma is nagy tiszteletnek örvendő polgártárs, talán már virilis és asztaltársasági elnök volna. A telekkönyv is gazdag forrása a modern rablónak. Eladni egy ingatlant kétszer és felvenni a vételarat kétszer vagy háromszor is egymás után: szinte szokásos család.

Nagyon sok esetben maga a törvény is hibás. Pl. szeretném én azt az embert látni, a ki kiismeri magát a pénzügyi törvények és szabályok terén. Ezek egyenesen arra készültek, hogy a ki tud, kibujjék alóluk, aztán a maga terhét viselje más. Aránytalanság a föld és az ingó vagyon, a tőke adója közt. Bekoronázza az egészet btk. Ez a legsúlyosabb büntetést szabja a magyar faj vérmérsékletének megfelelő és vele együtt járó bűncselekményekre, de a raffinált gazságokat alig bünteti. Bejárta az egész sajtót az a két suhanc, akik tréfából elemeltek egy kalácsot a kamarából, melynek ablakát benyomták lekváros papírral. Kaptak érte irgalomból hat hónapot. A nagy sikkasztók, a nagystilű csalók egy kis börtön árán megváltják további éveik biztos nyugalalmát. Humbert Terézt kiszabadulásakor fényképész várja a fogház előtt s örömmel hirdetik a lapok, hogy a kitűnő hölgy a börtön magánya után az Északi tenger hullámaiban keresett szórakozást.

De hol keressen egy szegény ember védelmet? Az ügyvéd drága, fél is tőle a szegény ember, más intelligens ember pedig semmit sem tud a joghoz. Egy sommás végzés izgalomba hozza és nem tud egy végrendeletet megírni. Az iskolákban mindent tanulnak, de a joggal nem fegyvereznek fel senkit.

Pedig nincs más segítség: meg kell ismerni a jogot.

A középiskolákban, polgári iskolákban a jog elemeit és a leggyakrabban előfordulható jogi ügyleteket elő kell adni. A törvényeket lehetőleg olcsón hozzáférhetővé tenni, egy év törvényei ne kerüljenek többre 40—50 fillérnél. Az új törvényeket ne annyira a Budapesti Közlönyben, mint inkább a közszégházán is tegyék közzé. A törvénykezési eljárás gyorsabb és olcsóbb legyen. Az ügyvédkérdés sürgősen megoldandó. A nem megfelelő törvények a kis emberek védelme szempontjából revideálandók.

Legyen a jog mindnyájunk fegyvere. Verbőczy népe vagyunk, a karddal egyenrangunak nézzük a jogot. Ne engedjük tehát, hogy holmi himpellérek tolvajkulcsot csináljanak a büszke kardból, tolvajkulcsot a szegény nép vagyónakájához.

A szinügyi bizottság ülése.

Nagyvárad város szinügyi bizottsága tegnapi ülésén foglalkozott dr. Halász Lajos azon indítványával, hogy a törvényhatóság már most újból dolgozza át a szinigazgatóval a jövőben

kötendő szerződést s már a jövő év első hónapjában írják ki a Szigligeti színházra a pályázatot.

Jelen voltak:

Dr. Hoványi Géza elnökle alatt Mezey Mihály, Rádl Odön, Hlatky Endre, Miskolczy Barna, Harmathy Károly, Komlóssy József, dr. Várady Zsigmond, dr. Radó Ignác, dr. Dőri Ferenc, dr. Mihály Lajos, dr. Halász Lajos, dr. Kurländer Ede, Stark Gyula, dr. Gyémánt Jenő, Jurieskay Barna jegyző és Somogyi Károly szinigazgató.

Dr. Hoványi Géza elnök bemutatta a szinigazgató által december hónapra kitűzött darabokat a következőkben:

Mary Anna, Az asszony, Szép Ilonka, A papa lánya, gróf Hamlet, Vig özvegy, Kis alamuszi, Gerolsteini nagyhercegnő, Hoffmann meséi, Leányka, Dorrit kisasszony, Cyrano de Bergerac, Boszorkány, Orangya, Veréb, Felhő Klári, Csók, Kis herceg, Sárga csikó; ezeken kívül lesz egy ifjusági előadás: Bánk-Bán.

A bemutatott műsort tudomásul vették.

A tanács véleményezés végett áttette a szinügyi bizottsághoz dr. Halász Lajos biz. tag indítványát, melyet fentebb már ismertettünk.

Dr. Hoványi Géza elnök a szabályrendeletből kimutatta, hogy a szerződés megkötése a szinigazgatóval s a szinigazgató megválasztása a szinügyi bizottság kizárólagos joga. Tanácskozzon a bizottság a felett, hogy az 1908-ban lejárat szerződéssel szemben, az új pályázatot már 1907-ben kiírják-e, mikor még két szezón van hátra a jelenlegi igazgatónak s ezeket tönkre tennék. Beszerzett adatok szerint, nem minden nagyobb városban jár le 1908-ban a szinigazgató szerződése.

A bizottság ezután határozatilag kimondta, hogy a szabályrendelet értelmében a szerződés megkötése a szinügyi bizottság joga s ehhez ragaszkodik; az ez irányban szükséges intézkedéseket a saját hatáskörében megteszi.

Kimondotta továbbá, miszerint nem tartja helyesnek, hogy 1907. januárjában már kiírják a színházra a pályázatot. A szinügyi bizottság idejében gondoskodik a pályázat kiírásáról.

Ezután érdemben foglalkoztak a dr. Halász Lajos indítványával. Elnök mint mindig, most is bekerete a többi városoktól a szerződések és a szabályrendeleteket, de az utóbbi csak két városban van. Ha az anyag együtt lesz, egy szűkebb körű bizottságot hív össze, hogy a szerződéseket tanulmányozzák s előterjesztést tesznek, hogy mire a pályázat kiírására kerül a sor, már minden rendben legyen.

Dr. Halász Lajos azért kívánja a pályázat mielőbbi kiírását, hogy az összes hasonló városok igazgatói pályázhassanak.

Hosszabb vita után elhatározták, hogy felkérjük az elnököt, miszerint keresse meg a szomszéd hasonló városokat az iránt, hogy mikor szándékoznak a pályázatot a színházukra kiírni, s egyben kérje fel ezen városokat, hogy a pályázatot lehetőleg egy időben írják ki.

Halottak estéje.

Az ősz, az elmulás, az enyészet emlékeztetőjének legnagyobb napja van ma. A lehangoltság, a magába zárkózottság kétszeres erővel uralkodik az emberen, mert ma az este az elhunytaknak van szentelve.

A holtak csöndes birodalma a sárga és folyton hulló falevelekkel borítva vonz mindenkit magához, hogy emlékezzen meg minden ember az ő lakóiról, akiknek már nincs tavasz, nincs tél és a temető csöndjében várakoznak a feltámadásra.

Eigner Ede és Társa

különlegességek áruháza

== Nagyvárad, Bémer-tér. ==

Kobrak cipők

egyedüli raktára!

Nagy választék női-férfi- és gyermek cipőkben a legelegánsabb és legjobb kivitelben.

Szolid kiszolgálás!

1752. Szabottárak!

Vidéki és helybeli telefon 695 szám.

A korhadó fa keresztek, vagy fényes márványkövek egyformán holtat jeleznek, enyésznek indultat, vagy már finom porrá vált testeket, akikről talán már az emlékezet sem beszél. Es ez a néma, rideg birodalom ma este fényes lesz. A rothadó falevelek között virágok, koszorúk jelennek meg nagy lángu fáklyákkal. Ma este a halottaké, azok emléke.

Minden embernek van kit elsiratnia, van kiről egy rövid imában megemlékeznie. Ma este megszólalnak a harangok, nem úgy mint máskor, bugások titokzatos nyelven suttog és amint ezeknek mélabus szava átrezgi a szívet és a lelket, akkor vesszük észre, hogy e bugás, e harang nekünk szól. Előttünk látjuk azt, akiről suttog, bensőnket különös érzés fogja el és mi önkénytelenül is kell, hogy megemlékezzünk a holtakról.

Imára a holtakért való imára hív fel beünket a harangok nyelve és a fény, melyet a kegyelet gyújt minden sirhalomra. Halottak estéje lesz ma, az elhunytak csendes birodalmának estéje. A templomokban este a halottakért litánia lesz. Kint a temetőben a sirokon gyertyákat gyújtanak jelezve a rendíthetetlen hitet és reményt, hogy találkozunk egykor majd kedves elhunytjainkkal az örök világosság birodalmában.

Ma Mindszente napján este, halottak napja előestéjén 6 órakor az olasz-i templomban litánia lesz az elhunytak lelkiüdvéért és utána szent beszéd. Az újvárosi plébánia-templomban 5 órakor lesz a litánia s utána litánia körmenet az új temetőbe. Alkonyattájban pedig kezdetét veszi a kivilágítás.

Halottak napja a jogakadémián. Halottak napját rendes szokás szerinti ez évben is kegyelettel üli meg a jogászifjuság. Elhunyt tanáraik, kollegáik s kiváló nagyjaink sirboltjainál s emléktábláinál emlékbeszédekkel rójják le a kegyelet adóját. A menet délután 5 órakor indul körutjára — Tunyoghgy Lajos ifjusági elnök betegsége folytán — Pelle János ifjusági alelnök vezetése alatt a Szigligeti emléktáblához, hol Katona Sándor IV. jh. tart beszédet. Beszédet tartanak még: Szilágyi Dezső emléktáblájánál Antal József III. jh., Nagy Sándor emléktáblájánál Dallos Ferenc I. jh., Rulikovszky Kázmér sirjánál Sebestyén Gyula II. jh., Iványi Odön sirjánál Pelle János III. jh., Személyi sirjánál Sziber Nándor I. jh., Sipos sirjánál Katona Sándor IV. jh., Hoványi sirjánál Miskolczi Hugó, Persz Adolf sirjánál Böszörmény László II. jh., Szolcsányi Hugó sirjánál Czelláth Árpád II. jh., Zajka László joghallgató sirjánál Rednik Gábor II. jh., Tanai joghallgató sirjánál Vig Gyula I. jh.

Holnap, halottak napján a templomokban a szokott órákban ünnepélyes gyászmiséket fognak tartani s e gyászmisék alatt a templomi perselyben gyűjteni fognak a *tüdőbetegek szanatórium egylete* javára.

Tekintettel arra, hogy a kivilágítás alkalmából a temetőket elárasztó nagy közönség közt akadnak neveletlen gyerkőcök sőt felnőttek is, kik a kegyelet adóját leróni akaró hűvek általános megbotrányozására, illetlen magaviseletet tanusítanak a temetőben hancuroznak, nevetgélnek, cigarettával ögyelegnek, jónak látjuk idézni a *közönség és a rendőrség tájékozására* Nagyvárad városának a központi temetőkről alkotott *szabályrendeletének* erre vonatkozó részét a következőkben:

A temetőben köteles mindenki magát *illetelmesen viselni, sajt vagy lármát űlni s egyáltalában oly cselekményeket elkövetni, melyek a kegyeletet s a hely komolyságát, illetve szentségét sérti, tilos.*

A temetői rendőrszabályok áthágása *kihágást képez s a rendőrség által 4 koronától 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetetik, magától értetvén, hogy az 1879. XL. t.-c. 80. §-a értelmében az ott megállapított büntetések alkalmazandók.*

UJDONSÁGOK.

Morituri vos salutant.

Irta: Mikszáth Kálmán.

Halottak napján mielőtt kimennének a temetőbe, állapotokat meg egy gondolatnyira azoknál, akik szintén oda indulóban vannak, de úgy, hogy soha se jöjjenek vissza. Alljatok meg egy gondolatnyira. Morituri vos salutant! A haldoklók szólítanak.

Egy felhívást bocsátott ki a napokban a József kir. Herceg Szanatórium Egyesület (Lónyay-utca 47.) és egy jelentést. A gyászkeretes parté-cédulán szomorodott szívvvel jelenti, hogy hetvenhétezer kilencszázhuszonhárom magyar halt meg a múlt évben tüdővészben.

Nemcsak osztrák provincia vagyunk hát — a hogy eddig panaszkodtunk, — hanem a halálnak is Magyarország a legjobban adózó tartománya. Innen arat, innen kaszál. Siratjuk a mohácsi csatát évszázadok óta s ezalatt évenként négyszer annyi ember elpusztul csak ebben az egy betegségben, a nélkül, hogy talpra állanánk ellene. Mert lehet utját állni. Németország példája mutatja, hogy ott a szanatóriumok felállítására óta a tüdőbetegek halálozási aránya huszonöt százalékkal kevesbedett. Huszezer embert lehetne tehát évenként megmenteni, éppen annyit, amennyi a mohácsi csatában elesett, ha nem siratnánk váltig a mohácsi csatát, de a helyett védekeznenek minél több szanatórium felépítésével.

Eppen ezt a feladatot tüzte ki a József Szanatórium Egyesület, hogy szanatóriumokat állít fel az ország több alkalmas pontján s e végből bocsátott ki felhívást, egyelőre azokhoz szólott, akik halottak napján kedves halottaikhoz készülnek, virágokkal, koszorúkkal és mécskekkel.

Allítsátok meg a kocsitokat és hallgassatok meg!

Azt mondja a felhívás, hogy a virágokból, amit a halottaknak vesztek, tépjetek le egy szálat, és adjátok oda a haldoklóknak, a tizenkilencezer jelöltnek, csak egy szálat, csak egy szálnak az árát, és a sirra készülő lámpákból oltsatok el egyet (nem veszi azt a halottak rossz néven) hátha az árából újra kigyul egy pislákoló élet — itt az innenső oldalon.

Allítsátok meg a fogatotokat s miután ezt a szent vámot lefizzattétek, úgy menjetek el a többi virágaitokkal a kedves halottaitokhoz. Tudni fog ő arról.

De ha a nélkül mentek ki hozzá, ezeket a sorokat olvasva, tudni fog arról is.

A József Kir. Szanatórium Egyesület esdve kér minden jó embert, ne dobja félre küldött befizető lapját; de irgalomadómanát — bárha filléreket, koronákat is, — küldje be az egyesületnek.

* **Kinevezés.** Glac Antal főispán tegnap *Balsán* János közigazgatási gyakornokot tisztviselői szolgabíróvá nevezte ki.

* **Az eperjesi vértanúk emléke.** Rákóczi Ferenc fejedelem és bujdosó társainak hazahozatala azokra is rátereli a figyelmet, kik e korban vértanuságot szenvedtek a hazáért. Legujabban Eperjes város indított akciót az ott 1687-ben kivégzett magyarok emlékének megörökítésére. Caraffa Antal a hirhedt német hóhér ebben az évben végeztette ki Eperjesen az akkori városi vezérférfiakat, kik Thökölynek hű emberei voltak. Az akkor elvérzett hősök emlékét akarja most méltó emlékműben megörökíteni Eperjes és azért az egész országba felhívást bocsátott szét, hogy kiki járuljon hozzá a hazafias munkához. A felhívás Bihar-vármegyéhez tegnap érkezett meg.

* **A városi tisztviselők fizetésrendezése.** A városi alkalmazottak által megalakított végrehajtó bizottság tegnap délután 5 órakor *Gerő* Armin főkapitány elnöklete alatt ismételt ülést tartott. Az ülésen elnöklő főkapitány bejelentette, hogy Darvassy Lajos tanácsnok, Istvánffy István t. b. tanácsnok és Jelinek Géza t. b. alszámvevővel a polgármestert fölkereste és a végrehajtó bizottság határozatának megfelelően felkérték a fizetésrendezési tervezet jóváhagyásának a belügyminiszteriumnál leendő megszüretésére s egyidejűleg felkérték arra, hogy a városi alkalmazottak ezen óhajának tolmácsolására a város főispánjához vezesse ezen szűkebb körű küldöttséget. A város polgármestere adott válaszában megnyugtatta a kiküldötteket arról, hogy *kezdetől-kezdve* hűve és jó indulatu támogatója volt a fizetésrendezés kérdésének. Több alkalommal fennt járt a jóváhagyás ki- eszközölése céljából a miniszteriumban s ott minden egyes alkalommal határozott és biztos ígéretet kapott. Hogy azonban a jóváhagyás még mindig késik, annak, nyert értesülés szerint, egyedüli oka azon körülmény, hogy a fizetésrendezési tervezet a vallás és közoktatásiügyi miniszteriumhoz is áttétetett. *Határozatlan igéri,* hogy ismételt közben fog járni a jóváhagyás érdekében egy a belügy-, mint a vallás- és közoktatásiügyi miniszteriumnál és oda fog hatni, hogy a jóváhagyott fizetésrendezési tervezet még a pénzügyi szakbizottság ülése előtt leérkezzen. Nem tartja indokoltnak a főispánhoz küldöttségnek a vezetését és a tisztikar ezen óhajának elintézését magára is vállalta. A polgármester tett ígéretéhez képest már délelőtt felkereste a város főispánját és tolmácsolta a végrehajtó bizottság kiküldöttségeinek, illetve a város összes alkalmazottainak óhaját. A főispán szintén megnyugtató választ adott és ugyancsak tegnap táviratilag kereste meg a vallás- és közoktatásiügyi miniszteriumot. Amennyiben ez kellő eredménnyel nem járna és pár napon belül határozott válasz nem érkezne, a polgármesterrel együtt fognak felmenni az ügy jóváhagyása érdekében. A kiküldött bizottságnak ezen jelentését és az elnöklő főkapitánynak ez irányban tett erélyes és jóindulatu működését a végrehajtó bizottság köszönettel tudomásul vette és elhatározta, hogy a fizetésrendezés kérdésének most már mielőbbi megoldása és a városi alkalmazottak szomorú anyagi helyzetének megjavítása érdekében állandóan permanenciában lesz s naponként ülést fog tartani.

* **Katonai kinevezések.** A novemberi csillaghullásból Nagyváradot a következők érdeklék: *Nyiri* Sándor, a Tisza-kormány volt honvédelmi minisztere a 25. gyalog hadosztály parancsnoka lett. Örnagygyá neveztetett ki *Kirsch* Frigyes a 7. huszárezrednél; II. oszt. századossá *Cavallár* Odön nagyvárad hadapródiskolai tanár, *Kovács* Mihály, Csikszeredai *Gerő* Aladár és *Márkus* Lajos a nagyvárad 4. honvédegységvezetőnél, főhadnagygyá *Sztréska* Imre és *Magyar* János, hadnagygyá *Dittrich* Ervin

és *Tonkeisser* Elemér, tartalékos főhadnagygyá *Steins* Kálmán, mind a nagyvárad 4. honvéd- gyalogezrednél.

* **A színház tűzbiztonsága.** Évek óta felszinen van ez a kérdés, még is alig halad előre. Eddig csupán a két külső vészlepcső készítését kezdték meg. *Köszeghy* József városi főmérnök most előterjesztést tett a tanácshoz, amelyben kéri, hogy a polgármester és ő bizassanak meg, miszerint lépjenek érintkezésbe Feller és Hellmer színházépítő szaktekintélyekkel s a következőkre kérjék ki szakvéleményüket: érdemes-e a vasfüggöny felhuzására víznyomású gépeket alkalmazni; a színpadon külön füst-emésztő kémény építése célszerűen keresztülvihető-e; a színház architektúrájához képest lehetne-e két földszinti vészkijáratot pótlólag alkalmazni; a záporkészülék ellen színháztechnikai szempontból nincs-e kifogás; végül pedig ezek a tűzbiztonsági intézkedések mibe kerülnének. A főmérnök színház tűzbiztonsága tekintetében különben csak egy komoly kifogást talál, hogy kevés a földszinti vészkijárat. Ez bizony magában is elég.

* **Elismerés egy alispánnak.** Kolozsvármegye törvényhatósága legutóbb tartott közgyűlésén *Dózsa* Endre alispánnak elismerését nyilvánította. Az alispán az elismerésre a törvényen kívüli nehéz viszonyok között szerzett érdemeket. O volt az, aki oly nagy akciót fejtett ki a vármegyei önkormányzat teljesítésének visszaállításában. Az elismerést minden vármegye törvényhatóságának megküldték.

* **Buffalo-Bill kalandja.** A newyorki Sun jelenti Wyomíngból, hogy Cody ezredes, kit Buffalo Bill néven ismernek, 15 európaiból és amerikaiból álló vadásztársaságával a Bighorn-hegységben, hóviharban eltűnt. Mentő expedíciót nem lehet kiküldeni mindaddig, míg a hó le nem ülepedett. — New-yorkból érkezett távirat szerint Buff ló-Bill vadásztársaságával, biztosságban van. A hóvihar bealtakor még volt annyi idejük, hogy fatörzsekkel eltorlaszolták magukat. A vadásztársaságban több angol sportsmann is van.

* **Posta Tataroson.** Bogdánzóvárhegy és a körülötte lévő községek kérelemmel jártak az alispánhoz, hogy a Bogdánzóvárhegyi postahivatal létesítése érdekében tegye meg a kellő lépéseket. A kérelmet az alispán a posta és távirat igazgatóhoz tette át. A posta-igazgató úgy oldta meg a kérdést, hogy Bogdánzóvárhegy közelében lévő Tataros községben létesített postahivatalt és így egy nagyobb kört vont össze, melybe a bogdánzóvárhegyi kör is beletartozik.

* **A vármegye kiskatonája.** Még a nyár folyamán terjesztette fel a megye törvényhatósága a honvédelmi miniszterhez, hogy a megyei alapítványos helyre a honvéd hadapród iskolába Tóth Emilt ajánlja elsőnek. A miniszter tegnap értesítette az alispánt, hogy az ajánlott ifjút felvette a hadapród iskolába.

* **A villamos bizottság ülése.** Nagyvárad város villamos telepének felügyelő bizottsága szombaton, november 3-án délután 4 órakor ülést tart.

* **»Mi tudósok.«** Dr *Agoston* Péter, *Hnzella* Gyula, dr *Berkovits* Ferenc, dr *Mártonffy* Marcell és *Köszeghy* József tudományos előadásokat akarnak rendezni s e célra kéri a városbáz dísztermének átengedését. Az előadások tartásának idejét később fogják a tanácshoz bejelenteni.

* **Kitiltott sörkivonat.** A kereskedelemügyi miniszter értesítette a törvényhatóságokat, hogy a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a Hildebrand és Möller hánoveri cég Gáro sörkivonat név alatt forgalomba bocsátott készítményének Magyarországra behozatalát és elárúsítását eltiltotta.

* **Lueger betegsége.** Bécsből jelentik: *Lueger* polgármester a mai éjszakát sokkal jobban töltötte el, mint tegnap. A polgármester jól aludt és a délelőtt folyamán a tanácsigazgatót fogadta. Ortner tanár a beteget délután ismét meglátogata.

* **Alfonz király a párbaj ellen.** *Madridból* jelenti egy távirat: *Alfonz* király elfogadta a spanyol párbajellenes liga díszelnökségét.

* **Pálmay Ilka magyar honpolgár.** Mint fővárosi tudósítónk jelenti, *Pálmay* Ilka, a hirneves színész, tegnap tette le a főpolgármester előtt a magyar honpolgári esküt.

* **Jelenet egy Rákóczi darabnál.** A Nemzeti Színházban *Somló* Sándor *Thököly* című színművét adták. A darab minden szava gyújtott, különösen az első felvonás, melyben a korabeli néplélek jut kitűnő kifejezésre. Egyik jelenetben *Bajusz* Gáspár kuruchadnagy azt mondja egyik kuruc katonának, aki így sóhajtózik:

— Hej, csak jönne már Rákóczi, vagy hozzá hasonló.

— Hallgass, öcskös, mert Rákóczihoz hasonló sohase volt!

A nézőtérén ekkor fölállt egy ősz ember és remegő hangon kiáltotta:

— *De nem is lesz!*

A közönség, mely megtöltötte a színházat, lelkesen megtapsolta a darab megkorrigálóját.

* **A villamos alkalmazottak sztrájkjában** tegnap jelentős fordulat állott be. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, a főkapitány tegnap reggel fél 7 órakor a sztrájkoló villamos vasutasok sztrájkját feloszlatta. A főkapitány ebbeli határozatát avval okolta meg, hogy a villamos vasutasok erőszakos magatartása már a közönség testi épségét komolyan veszélyeztette. A feloszlató határozatot *Gyalokay* rendőr tisztviselő foganatosította. Megjelent a sztrájk-tanyán és a határozat felolvasása után oszlásra szólította a sztrájkolókat.

— Nem megyünk, itt maradunk! — zúgott vissza az izgatott válasz.

Gyalokay erre kijelentette, hogy ha békésen el nem hagyják a sztrájk-tanyát, katonai karhatalommal kényszeríteni fogja őket. Erre a sztrájkoló nagy része eltávozott. Az alkalmazottak fele mindjárt szolgálatba lépett. A vasúttársaságok most már félig meddig közvetitek a forgalmat. Hir szerint *Eötvös* Károly képviselő a vasúttársaságok igazgatóságánál inter-veniált, hogy az összes sztrájkolókat szolgálatra visszavegyék.

* **A népkönyvtárak.** A népkönyvtárakban minden vasárnap délelőtt 9 órától fél 12 óráig van könyvkiosztás. Könyvet minden 16 éven felüli egyén kaphat használatra teljesen díjtanul. A közönség érdekeire tekintettel egyszerre csak egy művet ad ki a könyvtár. Könyvadományokat köszönettel fogad a könyvtári bizottság.

* **Szünetel a villanytelep.** Nagyvárad város villamosművének igazgatója értesíti a villamárám fogyasztókat, hogy a kapcsoló tábla átalakítási munkálatai miatt vasárnap, azaz november 4-én délelőtt 10 órától délután 1 óráig az áramszolgáltatás szünetelni fog.

* **Az ezredes ur neve.** A katonai tudományokat a cibil csak neveti. Többek közt komédiának tartja, hogy berukkoláskor az ezredes nevé magolja kórusban valamennyi ujonc. Hát pedig a cibilnek nincs igaza. Egyik lovasezred parancsnokának neve következőképp hangzik (a címek elhagyásával):

Sagburg zu Pfeffen, Lehensegg, Gösselheimb und Gallo di Escalada Valter.

Tessék ezt egy hallásra egy szuszra elmondani. Egyébként a király a hosszú nevű ezredes brigadéroszá és vezérőrnagygyá nevezte ki, a mi annyit jelent, hogy most már csak a tavaszi »ispi-cérungra« muszáj tudni a nevét, aztán szabad elfelejtteni.

Hej, ha olyan hosszú és kacskaringós volna a derék generálisoknak az eszük is, mint a nevük!

* **Az álmuksikus cigányok.** Tegnap este a rendőrség előtt már jól ismert banda garázdálkodott az Erzsébet kávéházban. A garázdálkodók kivétel nélkül mind kiváló kártya sipisek és arról ismeretesek a kávéház tulajdonosa előtt, hogy sokat rendelnek, de semmit sem fizetnek, hanem fizetés helyett törnek, zuznak mindent, ami a kávéházban csak törhető. A tulajdonos már többször kiutasította, sőt legutóbb egyszersmindenkorra kitiltotta a garázdálkodókat a kávéházból. A banda tagjai, névszerint *Gara Mihály* és felesége, *Szilágyi József*, *Baba József* tegnap este ruhájukat a zenészek ruháival cserélték tel és hegedűt véve magukhoz a kávéházba mentek. Eleinte csöndesen viselkedtek, később azonban a csöndes idogálás a fejükbe szállott és hangos mulatozásba kezdtek. A tulajdonos ekkor felismerte az álcigányokat és rendőrrézt küldött. A társaság azonban a megérkezett rendőrt megkergette, mire több rendőr érkezett és a duhajkodó bandát a rendőrségre vitték.

* **Ünnep miatt.** A polgári takarékos és segélyszövetkezet befizetési ma ünnep miatt délelőtt 9—11-ig teljesíthetők. — *A filléres takarékos* és segélyszövetkezet értesíti t. tagjait, hogy az ünnep miatt a mai befizetések délután helyett délelőtt 9—11 óráig teljesítendő.

* **Szilágyisági fajalma,** batul, ponylik, kecskeméti pogácsa, renet, bánfikormos, kálvil és sóvári, kilóval vagy métermázsánként kapható *Vizvezeték-utca 19.*

x Mély tisztelettel tudatom Nagyvárad város és Biharvármegye nagyérdemű közönségével, hogy a legmodernebbül berendezett fehérnemű kalap és uri divai üzletemet november hó 1-én nyitom meg; melynek napi jövedelme 10 %-át a gyermekvédő-liga javára fordítom. Kitűnő tisztelettel *Lukács Aladár* Nagyvárad Fő-utca az Orsolya apácák új bérpalotájában.

IRODALOM.

A Családi Regénytár új kötetei.

A »Családi Regénytárban« a Szent-István-Társulat kiadásában két újabb kötet jelent meg. A 47. számú *Geneviève megtérése* C. Lamiraudie francia elbeszélő műve. *Geneviève* tiszta, szép alakja, vadságában is nemes és kedves lelke, amely érdekesnek látszó külső burkolatát lefejtve, oly vonzó bájossággal, fehéren áll előttünk, minden nemes ízlésű olvasónak megnyeri tetszését és érdeklődését.

Egy leány »makrancos hölgy« ez, a kit azonban nem a shakespearei drasztikus esz-közzel kell megtörni, hanem megtörni és megszeli-dül pszichológiai kényszerrel. Két évig tartó, titkosságából érdekesen bontakozó szerelmi küzdelmet fest ez a kis regény, a mely az idegizgató és verizmusával nem csak undorító, de külsőtlen képmutató francia irodalmi termékek közt elszomorít bennünket azért, mert épen az ilyet nem veszik észre nálunk, hanem csak azt ültetik át, amely már előre felhívja magára a szimatolók megromlott érzékének figyelmét, mint a rothadó gyümölcs vonzza a darazsát.

Ez a kis regény érdekességénél és tiszta-

ságánál fogva minden fiatal nő könyvespolcának kedvessége lehet. — A 48. számú *Spanyol képek* címen D Louis Coloma öt elbeszélését és helyzetrajzát adja. Jándi Bernardin fordította. Coloma híres munkái közül nálunk még kevés ismeretes. Igazi reális író, aki nem fél belemarkolni a bűn üstökébe sem. E tekintetben mintája lehet annak, hogy miképpen lehet meggyeztetni a realitásra törekvő modern irányt az abszolút erkölcsi célzattal és tartalommal. Nem esik abba a hibába, hogy moralizáljon, csak ritkán enged tért szubjektív megjegyzéseinek, de velasquezi erővel festi alakjait. Sok benne a szatira és a világtájdalom s e tekintetben legjobb e kötetben a Jour, a mely a világ könnyelmű ítélkezését és megszólását markáns vonásokkal szatirálja. Nemzeti is, a menyinyiben a spanyol élet háttérét mindig látjuk műveiben s annál érdekesebb és eredetibb. Egy-egy kötet ára kötve 1 korona. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapesten. (VIII., Szent királyi-utca 28. szám.)

Mikes levelei. A miniszterelnöktől tegnap körrendelet érkezett a megye alispánjához. A körrendeletben tudatja a miniszterelnök a vármegyét, hogy Mikes Kelemen levelei a sajtó alól ki kerültek és annak megvételt a törvényhatóságnak is ajánlja. A mű gyönyörű kiadásban jelent meg és úgy technikai, mint irodalmi kivitele becses kincse az irodalomnak. A mű a kiadott leveleket hű másolatban is tartalmazza. Gyönyörű színes kis-ázsiai tájképekkel van illusztrálva. A kiállítás méltó a levelek értékéhez. A könyvet a vármegye megfogja venni és levéltárában fogja elhelyezni.

A Magyar Gazdák Szemléjé-nek, a magyar gazdaságvetés folyóiratának, melyet alapította óta Bernát István szerkeszt októberi füzeté a következő tartalommal jelent meg: Állami költségvetés és szociális politika Valtóások Amerikában. — Németh József A macedon reformok Tulipán és munka — Gebce Sarolta A parcellázás jelentősége gazdasága és nemzeti szempontból. — Sándor István Svájcban és minálunk Az orosz járadék és u börze. Kelemen A norvég népről Különfélék: Igazgató választmányunk ülése. — Sztrájkellenes alap. — A szappantrózt. — Vallás és szocializmus. — Az Omge a szövetkezetek érdekében. Megrendelhető Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 21. szám, előfizetési ára egész évre 12 korona.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Csütörtök: Aranyember.
Péntek: Mary Ann.
Szombat: Mary Ann.

Drótostót. Lehár nagyszerű operettjét elevenítették fel kisebb érdeklődés mellett, mint a minőt az előadás megérdemelt volna. A főbb szerepek új alakításban kerültek színre. Mici szerepében Haraszthy Mici rendkívül bájos és eleven volt. Rutinrozzott játékaival, sikkes táncával nagyon tetszett. Zsuzskát Lányi Edith alakította köz pes sikerrel. Günther bádigos szerepében Krasznay buzgólkodott, Tihanyi nyomdokaiba lépett, de a buzgalom nem járt kellő sikerrel. Palásthy állandóan derűtségben tartotta a közönséget.

Igen szépen sikerült Törönyi és Oláh második felvonásbeli duettje. Szarvasi többet megengedett magának, mint a mennyit szerepe s a jó izlés előírta.

Az ötletes rendezés Palásthy érdeme. A karokat Rück karmester dirigálta precizitással. —dy.

Az aranyember. Ma, halottak estéjén a Szigligeti-színházban Jókai Mór régi színjátéka, az »Aranyember« kerül előadásra. Ez alkalommal Noémi szerepét Kovács Margit játssza. A főbb szerepekben rajta kívül E. Kovács Mariska, T. Pogány Janka és Tóth Elek lépnek föl.

Mary Ann. A Szigligeti-színház színpadán nagyban tolynak naponkint az előkészületek a holnapi premierre, amely alkalommal Zangwil négy felvonásos vígjátékát mutatja be az igazgatóság a nagyváradai közönségnek. A darab Budapesten a Nemzeti-Színházban nagy sikerrel, igen sokszor került színre s előreláthatólag itt is nagy tetszést fog aratni. Az újdonságban a főbb szerepeket E. Kovács Mariska, Tóth Elek, T. Pogány Janka, Haraszthy Mici, Simon Mariska, Szarvassy és Hajnal játsszák. A darabot Somogyi Károly igazgató rendezi.

TANÜGY.

A pincérszakiskola megnyitása.

A pincérszakiskola folyó hó 2-án péteken d. u. 4 órakor nyílik meg. A beiratások eredményéhez képest a borfiúk osztályán kívül a pincérek továbbképző tanfolyama is be lesz állítva. Ezen szaktanfolyamra különösen a francia és német társalgásra főpincérek is jelentkeztek hallgatónak. A vendéglősök és pincérek kifejezett óhaja folytán a tanítás a következő napokon tartatik:

Kedden: 3—5 üzleti fogalmazás és közismeret.

Csütörtökön: 3—5-ig menü írás és felszolgálás.

Pénteken: 3—5-ig könyvvitel, francia és német.

Tisztelettel kérjük a beírások bejelentésére szolgáló ıveknek nov. 1-ig való szives beküldését.

Stern Hermann,
felügy. bizottsági elnök.

Szűts Izsó,
szakisk. igazgató.

A női kereskedelmi tanfolyam engedélyezése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a nagyváradai női kereskedelmi tanfolyamot az 1906—907 tanévre engedélyezte. A leiratában azonban kifogásolja a miniszter hogy a tanfolyam elhelyezése és felszerelése nagyon hiányos. Már most kijelenti, hogy jövőre csak úgy engedélyezi a tanfolyam megtartását, ha a város 1907. márciusig úgy az elhelyezés, mint a felszerelésre szükséges intézkedéseket megteszi. A polgári leányiskola felépítésével ezt a kérdést is meg lehetne oldani.

MULATSÁG.

A várad-velenceiek t ncestélye. A »Nagyvárad-Velence s Váraljai Polgári Kör« e hó 4-én, vasárnap este házas táncestélyt rendez. Az estély saját helyiségében lesz megtartva és kezdete este 8 órakor lesz. Belépti-díj 60 fillér. A mulatság jósikerének érdekében a rendezőség nagy buzgalommal fáradozik és bizonynyára fényes siker is fogja azt honorálni.

A Magántisztviselők tea estélye. A nagyváradai magántisztviselők Egyesülete 1906 november hó 3-án az egyesület helyiségében táncal egybekötött teaestélyt rendez. A teaestély kezdete este 9 órakor Tea-szelvény személynként 2 kor. családnak (3 személy) 4 kor. Az estélyen csak egyesületi tagok és azok családjai vehetnek részt.

TÁVIRATOK.

Aerenthal utazása.

Budapest, okt. 31. (Saját tud. táv.) Bécsből jelentik: Aerenthal báró a legközelebbi pénteken Prágába megy, onnan pedig feleségével Pétervárra, hogy visszahívó levelét átadja és bucsuzó látogatósokat tegyen. A külügyminiszter visszajövet több napig Berlinben fog tartózkodni.

Sztrájkoló tanulók.

Budapest, okt. 31. (Saját tud. táv.) A poseni iskolák növendékei, mintegy tizezren sztrájkba léptek, mert nem akarják a vallástant németül tanulni.

Egy rablógyilkos kivégzése.

Budapest, okt. 31. (Saját tud. táv.) Berlinből jelentik, hogy Hennig rablógyilkost, aki a múlt évben több asszonyt és leányt meggyilkolt és kirabolt, a jövő szombaton fogják kivégezni.

A választási törvény ellen.

Prága, október 31. A Narodni Liszti értesülése szerint a cseh nemzeti szociálisták, a cseh agráriusok, két új cseh és három szlovén képviselő és Sternberg gróf arra szövetkeztek, hogy sürgős indítványokkal megakadályozzák a választóreformról szóló törvény létrejvetelét. Ezt a csoportot két cseh katolikus képviselő is támogatni fogja.

NYILTTÉR.

Minden külön értesítés helyett.

Rèder Berta

B. félegyháza

és

Steinfeld Jenő

N.-Báród

jegysek.

Dr. Demetrovits Elek

üggvéd, irodáját

Fő-utca 14. szám alá helyezte át.

Z E N E.

Si venita. Dal szöveg nélkül, írta Martonfalvy György. A Szigligeti színház volt kintűnő karnagya bájos kis dallal lépett ismét a nyilvánosság elé. Könnyed, dallomos, ábrándos

szerzemény, a mely bizònyal rövid idò alatt el fog terjedni. A dalocska *Sebb* Imrénél jelent meg, igen izléses, stilszerű címlapot *Páll* István nagyváradi festò mûvész készített hozzá.

Igazságszolgáltatás.

Országgyûlési képviselò járandóságainak lefoglalása. Egy konkrét esetben 1906. szept. 26-án 6487 sz. r. a budapesti kir. tábla kimondotta, hogy midòn a végrehajtást szenvedònek valamely közpénztárból járó követelésére az 1881. LX. t-c. 84-a értelmében közvetlenül kiküldött kirendelésének mellòzésével vezetetik a végrehajtás, a foglalási eljárás befejezettnek csak akkor tekinthetò, amikor a végrehajtást rendelò végzés és letiltás a 82 §. értelmében a pénztárnak kézbesítettik, mely idòponttól a foglalás joghatálya is számítandò; mint-hogy pedig a kolozsvári kereskedelmi bank rt. javára a végrehajtást szenvedò képviselò járandóságára végrehajtást rendelò végzés és letiltás a képviselòház pénztári hivatalához 1905. január 28-án reggel 9 órakor érkezett, amikor már végrehajtást szenvedò megválasztott képviselò volt, az ély módon a nevezett hitelezò által szerzett zálogjog joghatályosnak tekintendò s ezen mitsem változtat az, hogy a végrehajtás elrendelése idején végrehajtást szenvedò még megválasztott képviselò nem volt.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktòzsde.

Budapest, október 31.

Osztrák hitelrészvény	678
Magyar hitelrészvény	796
Leszámitoló bank	506
Rimamurányi	525
Osztrák-m. állam vasutirészvény	670
Közúti vasút	594
Városi villamosvasút	327.50

A gabonatòzsde határideje.

Budapest, október 31.

Buza okt.	14.16	14.18
Rozs okt.-re	12.84	12.88
Tengeri ápt. 1907	10.14	10.10
Repeze aug.-ra	24.80	25.00
Zab ápr.-ra	15.00	92.78

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktòzsde 1906 okt. 31.-én.

Magyar aranyjárdék 4%	112.
Magyar koronajárdék 4%	94.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	87.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	94.85
Magyar gyermeknyersjegy-kölcsön	56.
Magyar leteli vasúti államkötvény 4%	2.08
Budapesti és szegedi sorsjegy-kölcsön	152.50
Osztrák járadék aranyban	985.15
1860. oszt. államsorsjegyek	100.
Osztrák-magyar bankrészvény	17.75
Magyar hitelbank részvény	813.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	672.25
Osztrák-magyar államvasúti részvény	674.50
Német birodalmi márka	19.08
London vista	117.75
Páris vista	240.10
20 márkás arany	95.35
20 frankos frankos (Napolendor)	35.46
Osztrák járadék papírban	246.687
Osztrák járadék ezüstben	99.52
Osztrák korona járadék	116.50

Nagyváradi hetivásái.

A nagyváradi piacon 1906. október 29. 30. napján tartott vásárban eladott természetnyek és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 1-sò	13	12.80
Kétszeres buza	12.60	10.40
10.20	10.20	10.20
Rozs ó	10.40	uj 10.20

10.— Árpa ó 11.20 uj 11.— 10.80 Zab ó 12.40 uj 12.20, 12.— Tengeri 8.40 8.20 — Bors ó 30 Lencse 36.— Bab 18.— Köleskása 36.— Burgonyó 4.— 100 kilò lángliszt 25.20 Zsemlyelisz 24.20 Fehérkenyérlisz 23.60 Barnakenyérlisz 20.— Széna fuvarral 5.60 Szalma fuvarral 1.60. Sò zott szalonna 160.— Zsup-szalma — 14. A'om-szalma — 8. 1 köbméter bükkfa 7.— Tölgyfa 8.— Cserfa 8.— 1 kilò marhahus I. o. 1.44, kilò marhahus II. o. 1.36 kilò marhahus III. o. 1.28 1 liter ó-bor 1.—, 1 liter uj-bor 80.— liter pálinka —.72, 1 liter szilvapálinka 1.60, 1 liter szesz 2.— 1 m. kòsó 21.80. 1 mm. nyers faggyu 72.— 1 mmjolvast. fagyu 92 —. 1 mm. szappau 50.— 1 mm birka gyapju —. 1 m m magyar gyapju 1 mm. —. hlr. -bor 64 —. 1 hlr. ujbór 38. 1 m. m. mész 1.80 1 mm kemény faszén 5 mm. puha faszén 3. 1 — hlr. kendermag —. 1 hlt. köles —. 1 hlr. repe —. 1 hlt. dió 38 — 1 hlr. mogyoró —. 1 hlr aszalt szilva —. 1 kg savanyu káposzta — 1 kg szalonna nyers 1.50 1 kg sertéshus 1.44 1 kg vereshagyma 14.— 1 kg foghagyma —. 40 1 kg bors 2.20 1 kg paprika 4.50 1 kg barna kenyér 18.— Egy liter kòlaj —.44

Forgalmi kimutatás 1906 okt. 29—30
Tiszta buza körülbelül 3200 htl — Kétszeres buza 1000 hlr Rozs 1800 hlr Árpa 600 hlr Zab 750 hlr Tengeri 700 hlr burgonya 140 hlr.

A szerkesztésért felelòs:
Dr. VUCSKIS GYULA.

Erdò-eladás.

A nagyváradi lat. szert. fòtisztelendò Káptalan tulajdonát bépezò, s Bihar-megyében fekvò ábriházi 9 k. hold, nagyméhesi 35 k. hold, urszádi 13 k. hold, szászfalvi 8 k. hold és gálósházi 23 k. hold kiterjedèsü erdòvágások földfeletti fatòmege a f. évi november hó 20.-án zárt írásbeli ajánlatok útján eladatik. A megajánlandò vételárnak legalább tíz százalékát tevò bánatpénzzel ellátott s lepecsételt ajánlatok legkésòbben a f. évi november hó 19.-én d. e. 10 óráig alulírott-hoz benyújtandók, ugyanott az eladási feltételek megtekinthetòk és aláírandók.

Kelt: Nagyváradi, (Sal Ferenc u. 4. sz.) 1906. október hó 28.-án.

Papp Imre, s. k.
urad, fòtiszt.

Utánnyomás nem díjaztatik!

Valamint az elmúlt években is a Küküllòmentli **ELSÒ SZÒLÒOLTIVÁNYI TELEP** tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes 33.

Nagyküküllòmege volt az egyedüli az egész országban, mely vevòinek minden tekintetben kifògástalan minòségü, egészséges-fajazonos és teljesen fajtiszta szòlòoltiványokat szállított, ugy a jövòben is egyedül a fenti szòlòtelepen kaphatók: **a legjobb minòségü, a legkülönbözòbb fajú és alanyu bor, csemege-bor és különleges csemege szòlòoltiványok**, melyek elütetése által a szòlòbirtokosok bàmulatos eredményeket érnek el.
Kivánatra, képes árjegyzék számos elismert levéllel, ingyen és bérmentve.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvényéni, csúznál és meghüléseknél**, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a **Richter** cégjegyzéssel ellátott dobozba van osomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Fòraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest.**
Dr. Richter gyógyszerertára az „Aranyoroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Réti Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagy-Váradon.

Lebonyolít mindenféle bankügyletet, u. m. **váltókölcsönt nyújt**, jelzálogkölcsönt ad kamatokra betétet elfogad; könyvre, 5. % mellett és folyószámlára, valamint folyószámlakölcsönöket nyújt.

Konvertál kölcsönöket előnyös kamattal mellett, előleget nyújt értékpapirokra, kézi zálogokra stb.

Az intézet **Szaniszló-u. 61. sz.** alatt Uri és helyisége Szaniszló-u. sarkán Grósz Sándor házában van.

Üzlet áthelyezés!

A már 18 év óta fennálló **óra — ékszer és látszer üzletem, óra javító műhelyem** a »Fekete Sas« szálloda épületének lebontása folytán

Fő-utca, Orsolya-zárda épületébe (Kiss Dávid dohány tózsdeje során.) Sebò Imre könyvkereskedésével szembe helyeztem át, s azt

SZILÁGYI GÉZA és TÁRSA
örvényszékileg bejegyzett cég alatt folytatom. Kitünò minòségü diák, katona és vasutas órák jótállással.

A n. é. közönség szives bizalmát továbbra is kéri kiváló tisztelettel!

Szilágyi Géza
órák. Fő utca.

Telefon 630 szám.

1904-Szt. Louisi világgiallítás legfòbbérem: Grand Prix

Kérjen csak **Globusz** fémtisztító kivonatot

GLOBUSZ FÉMTISZTÍTÓ KIVONAT Egyedüli gyáros: Fritsch Schulz jun. r. Lipcse és Eger

Globusz védjegyvel a város csikban mert sok rosz utánzás történik.

Legjobb tisztítóanyag csak valódi csemege globuszszal város csikban

Legjobb tisztítóanyag csak valódi csemege globuszszal város csikban

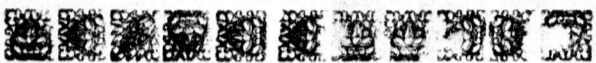
1904-Szt. Louisi világgiallítás legfòbbérem: Grand Prix

Egyedüli gyáros: Fritsch Schulz jun. r. Lipcse és Eger

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1906. évi október 1-től.

Nagyvárad—Budapest						Nagyvárad—Kolozsvár						Püspök-Ladány—Debrecen—Ermihályfalva							
	Gy. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.		Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	T. v.	
Nagyvárad ind.	4 15	2 38	8 43	11 36	11 09	2 30	Nagyvárad ind.	2 18	2 06	4 10	12 41	7 14	Püspök-Ladány ind.	11 20	5 50	1 24	4 00	2 24	6 05
B.-Püspöki	—	—	—	—	—	—	V.-Velece	2 26	2 31	4 17	12 48	—	Debrecen	12 27	6 51	2 50	5 10	3 56	6 45
Bors	—	—	—	—	—	—	F.-Vásárhely	—	—	2 42	4 18	12 59	Ermihályfalva	1 08	7 57	3 47	6 08	4 58	—
M.-Keresztes	—	—	—	—	—	—	M.-Telegd	2 51	3 04	4 50	1 22	7 31	Ermihályfalva—Debrecen—Püspök-Ladány						
M.-Petert	—	—	—	—	—	—	Élesd	+3 05	3 23	5 08	1 43	7 44	Ermihályfalva ind.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.
B.-Ujfalu	4 52	3 18	9 21	12 29	12 05	4 04	Rév	3 26	3 50	5 33	2 11	8 05	Debrecen	10 43	6 09	8 02	3 14	5 15	9 14
Sáp	—	—	—	—	—	—	Brátka	—	—	4 14	5 66	2 37	P.-Ladány	12 07	6 26	8 57	4 16	8 10	10 31
Báránd	—	—	—	—	—	—	Bucsa	—	—	4 36	6 17	2 58	P.-Ladány	1 17	—	9 44	5 03	0 35	11 29
P.-Ladány	5 39	4 03	10 01	1 45	1 19	6 5 13	Csucsá	—	—	4 16	5 02	6 42	Debrecen—Nagy-Léta—Vértés						
Szolnok	7 32	5 39	11 38	3 49	3 44	—	B.-Hunyad	—	—	4 52	5 49	7 23	Vértés ind.	V. v.	V. v.	N.-Léta-Vértés ind.			
Nagy-Káta	8 27	6 34	12 36	5 05	5 10	—	Kolozsvár	—	—	5 51	6 59	8 37	Sáránd	9 35	4 31	M.-Pályi	5 25	1 05	—
B.-Pest	9 35	7 50	1 50	6 40	7 10	—	—	—	—	—	—	—	H.-Bagos	10 18	5 16	H.-Pályi	5 47	1 38	—
Budapest—Nagyvárad						Kolozsvár—Nagyvárad						Debrecen ind.							
Budapest ind.	9 15	2 35	7 25	5 45	9 00	—	Kolozsvár ind.	11 10	7 13	6 05	5 23	12 59	Sáránd	10 18	5 16	M.-Pályi	5 47	1 38	—
Nagy-Káta	10 20	3 20	—	7 54	10 41	—	B.-Hunyad	12 23	8 47	8 04	—	2 13	H.-Bagos	10 28	5 26	H.-Pályi	6 00	1 42	—
Szolnok	11 19	4 15	9 37	9 27	11 52	—	Csucsá	12 55	9 23	8 51	—	2 44	H.-Pályi	10 45	5 45	H.-Bagos	6 15	2 09	—
P.-Ladány	12 55	5 45	11 13	11 53	2 09	6 00	Bucsa	—	—	9 38	9 06	—	M.-Pályi	10 57	5 55	Sáránd	6 37	2 20	—
Báránd	—	—	—	12 07	2 21	5 11	Brátka	—	—	9 53	9 23	—	N.-Léta-Vértés	11 16	6 15	Debrecen	7 15	3 15	—
Sáp	—	—	—	12 24	2 35	5 32	Rév	—	—	1 37	10 10	9 42	Szeghalom—P.-Ladány						
B.-Ujfalu	1 33	6 19	11 46	12 46	2 53	6 01	Élesd	—	—	1 50	10 27	9 59	Szeghalom ind.	V. v.	V. v.	P.-Ladány ind.			
M.-Petert	—	—	—	—	—	1 00	M.-Telegd	—	—	2 03	10 11	10 13	10 20	5 50	P.-Ladány	6 55	2 04	—	—
M.-Keresztes	—	—	—	—	—	1 14	F.-Vásárhely	—	—	2 16	10 58	10 30	10 45	6 17	Szerp	7 45	2 40	—	—
Bors	—	—	—	—	—	1 28	V.-Velece	—	—	2 21	11 07	10 39	11 43	7 15	B.-Udvari	7 59	2 57	—	—
B.-Püspöki	—	—	—	—	—	1 46	Nagyváradra	—	—	2 32	11 13	10 37	11 58	7 30	B.-N.-Bajom	8 22	3 19	—	—
Nagyvárad	2 11	7 07	12 26	1 48	3 44	7 53	—	—	—	—	—	—	12 09	7 41	Füzes-Gyarmat	9 14	4 03	—	—
Nagyvárad—Szeged						Szeged—Nagyvárad						Nagyvárad—Arad							
Nagyvárad ind.	6 02	10 20	4 45	7 40	—	—	Szeged ind.	2 44	3 20	10 52	7 20	—	N.-Várad ind.	6 02	10 20	4 45	7 10	—	—
Ósi	6 12	10 30	4 56	7 20	—	—	H.-M.-Vásárhely	3 31	4 28	11 34	8 31	—	Ósi	6 12	10 30	4 56	7 20	—	—
Less	6 29	10 48	5 15	7 41	—	—	Orosháza	4 19	5 41	12 22	9 38	—	Less	6 29	10 48	5 15	7 44	—	—
Cséffa	6 44	11 03	5 34	8 09	—	—	B.-Csaba	5 48	6 56	1 38	4 50	—	Cséffa	6 44	11 03	5 34	8 09	—	—
Szalonta	7 08	11 26	6 02	8 53	—	—	Gyula	6 12	7 19	2 02	5 26	—	Szalonta	7 08	11 26	6 02	8 53	—	—
Kötegyán	7 28	11 44	6 24	9 22	—	—	Sarkad	6 33	7 40	2 22	5 54	—	Kötegyán	7 28	11 44	6 24	9 22	—	—
Sarkad	7 39	11 54	6 33	9 38	—	—	Kötegyán	6 43	7 51	2 32	6 11	—	Sarkad	7 39	11 54	6 33	9 38	—	—
Gyula	7 59	12 18	6 57	10 09	—	—	Szalonta	7 08	8 20	2 57	7 02	—	Gyula	7 59	12 00	6 57	10 09	—	—
Békés-Csaba	8 25	1 44	7 41	4 49	—	—	Cséffa	7 26	8 40	3 15	7 31	—	Békés-Csaba	8 25	1 44	7 41	4 49	—	—
Orosháza	9 15	2 40	8 59	5 50	—	—	Less	7 43	9 02	3 33	7 56	—	Orosháza	9 15	2 40	8 59	5 50	—	—
H.-M.-Vásárhely	10 00	3 27	10 02	7 00	—	—	Ósi	7 59	9 16	3 49	8 16	—	H.-M.-Vásárhely	10 00	3 27	10 02	7 00	—	—
Szeged	10 45	4 02	10 55	7 53	—	—	Nagyvárad	8 10	9 30	4 00	8 31	—	Szeged	10 45	4 02	10 55	7 53	—	—
Székelyhid—Margitta—Sz.-Somlyó.						Sz.-Somlyó—Margitta—Székelyhid.						Nagyvárad—Ermihályfalva.							
Székelyhid ind.	9	46	6	40	—	—	Szil.-Somlyó ind.	3	18	1	29	—	Nagyvárad ind.	6	44	4	25	—	—
A.-Keresztur	10	30	7	22	—	—	Sz.-Nagyfalu	3	43	2	—	—	B.-Püspöki	7	10	4	40	—	—
V.-Abrány	10	44	7	35	—	—	Ipp	4	—	2	18	—	Bihar	7	35	5	—	—	—
Monos-Petri	10	55	7	45	—	—	Széplak	4	35	5	58	—	Paptamási	8	03	5	24	—	—
Margitta	11	40	8	04	—	—	Bályok	4	47	3	08	—	Gyapoly	8	19	5	37	—	—
Felső-Abrány	11	54	8	17	—	—	Száldobágy	5	01	3	24	—	B.-Diószeg	8	44	5	53	—	—
Száldobágy	12	19	8	37	—	—	Felső-Abrány	5	19	3	44	—	Nagykánya	8	57	6	05	—	—
Bályok	12	37	8	50	—	—	Margitta	5	38	4	22	—	Székelyhid	9	33	6	28	—	—
Széplak	1	00	9	12	—	—	Monos-Petri	5	48	4	33	—	Érselind	9	59	6	49	—	—
Ipp	1	30	9	40	—	—	V.-Abrány	5	58	4	44	—	B.-Püspöki	9	59	6	49	—	—
Sz.-Nagyfalu	1	54	9	59	—	—	A.-Keresztur	6	11	4	58	—	Ermihályfalva	10	31	7	19	—	—
Szil.-Somlyó	2	18	10	22	—	—	Székelyhid	6	50	5	39	—	Nagyvárad	9	06	9	1	—	—
Nagyvárad—Gyoma.						Gyoma—Nagyvárad.						Vésztő—Kötegyán—Hollód.							
Nagyvárad ind.	5	47	1	30	—	—	Gyoma ind.	3	40	2	30	—	Vésztő ind.	4	45	5	10	—	—
Ósi	6	07	1	44	—	—	Déva-Ványa	4	37	3	26	—	Ókány	5	07	5	28	—	—
Új-Palota	6	22	1	59	—	—	Körös-Ladány	5	13	4	02	—	Gyanta	5	23	5	43	—	—
Gyires	8	40	2	16	—	—	Szeghalom	5	40	4	39	—	Sarkad-Keresztur	5	36	5	52	—	—
Körös-szeg	7	01	2	35	—	—	Vésztő	6	12	5	22	—	Méhkerék	5	52	6	07	—	—
Szakáll	7	39	3	03	—	—	Köt	6	38	5	52	—	Kötegyán	6	—	6	14	—	—
Nagy-Tóti	7	55	3	19	—	—	Iráz	6	52	6	07	—	Kötegyán	6	16	6	31	—	—
Komádi	8	25	3	45	—	—	Komádi	7	10	6	38	—	Pósa	6	29	6	46	—	—
Iráz	8	42	4	02	—	—	Nagy-Tóti	7	22	6	50	—	Illye	6	48	6	58	—	—
Köt	9	14	4	25	—	—	Szakáll	7	48	7	23	—	Csegöd	7	02	7	13	—	—
Vésztő	9	40	5	02	—	—	Körös-szeg	8	11	7	47	—	Erdő-Gyarak	7	12	7	23	—	—
Szeghalom	10	26	5	45	—	—	Gyires	8	33	8	12	—	Árpád	7	21	7	33	—	—
Körös-Ladány	10	47	6	02	—	—	Új-Palota	8	47	8	27	—	Fekete-Bátor	7	39	7	54	—	—
Déva-Ványa	11	42	7	00	—	—	Ossi	9	03	8	46	—	Fekete-Tót	7	52	8	09	—	—
Gyoma	12	23	7	41	—	—	Nagyvárad	9	20	9	05	—	Tenke	8	17	8	37	—	—
Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.						Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.						Hollód—Kötegyán—Vésztő.							
Nagyvárad ind.	5	30	4	30	—	—	Vaskóh-Barest ind.	4	02	2	00	—	Vésztő ind.	4	45	5	10	—	—
Várad-Velece	5	42	4	41	—	—	Lunka-Rézbánya (f.m.h.)	4	14	2	13	—	Ókány	5	07	5	28	—	—
Rontó 2 sz. órh. (f.m.o.h.)	5	57	4	58	—	—	Rieny 26 sz. órh. (f.m.h.)	4	28	2	29	—	Gyanta	5	23	5	43	—	—
Félix-Fürdő (m. h.)	6	07	5	05	—	—	Szendries	4	40	2	42	—	Sarkad-Keresztur	5	36	5	52	—</	

Eladó ház.

Olasziban a Lukács György-utca sarkán levő 1-ső számú, három utcára néző sarokház, hol ma szálloda és vendéglő van tehermentesen szabad kézből eladó. Bővebbet Kiadóhivatalban.

HIRDETESEK

jutányos árban

felvételnek a

“TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

Özv. Dr. Deákné
Fogtechnikus
végez minden ebbe vágó műveletet.
 Lakik: **Nagyvárad Szilágyi-Dezső u. 18.**

Saját gyártmányu iskola cipőinket

ajánljuk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe, ugyszintén a **legfinomabb kivitelű női és férfi cipőinket**, melyek saját gyárunkban készülnek *a legocsóbb árak mellett.*

Tisztelettel:

Nádor Henrik és Társa,

Helybeli és vidéki telefon 63.

1755.

Nagypiac-tér, Kereskedelmi palota.

Oriási választék

Mindennemű nagy, szoba, közép, ágy elé való, futó, diván és Linoleum szőnyegek, paplanok, asztal- és ágygarnitúrák csipke-, szövetstörök, függönyök.

AZ

ALKALMI

ÁRUHÁZ

Szolid és figyelmes kiszolgálás

Angol és magyar gyártmányu ruha, kosztüm és blous **kelmék**, mintás síma és pique **Barchetek** francia blous és pongyola **flanetek**. Valódi szepességi vásznak, damastok schifonok, Kávés és asztal-garnitúrák, harisnya és mindennemű Jéger-áruk.

Fő-utca, Rimanóczy-palota. (Fröhlich-féle hentes üzlet mellett.)

Helyi és vidéki telefon 633. szám.

Biharmegye legolcsóbb bevásárlási forrása.

„Első nagyváradai cipő és csizmagyár.”

Moskovits Farkas és Társa

ajánlja

elsőrendű kézimunka

cipő és csizma

készítményeit.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. szám
(volt rendőrségi épület.)

